

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

Ανάγκη Αναμόρφωσης Θεσμικού Πλαισίου Τεχνικών Δημοσίων Έργων – Διαφάνεια

ΔΕΥΤΕΡΗ ΗΜΕΡΑ

Τετάρτη, 29 Απριλίου 2009

6^η ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Παρατηρητήριο έργων. Η δημοσιότητα εγγύηση για διαφάνεια.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Γεώργιος Βλάχος, Πρόεδρος Δ.Σ. ΣΑΤΕ

Παρατηρητήριο έργων.

Η δημοσιότητα εγγύηση για διαφάνεια.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΑΝΩΝΥΜΩΝ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ & ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ
ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ**

**Γεώργιος Βλάχος
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός
Πρόεδρος Δ.Σ. ΣΑΤΕ**

Αθήνα, 29 Απριλίου 2009

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΑΤΕ ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

«ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΕΡΓΩΝ. Η ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ»

Κυρίες και Κύριοι,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η διημερίδα που αποφασίσαμε να συνδιοργανώσουμε με το ΤΕΕ και τις άλλες εργοληπτικές οργανώσεις, καθώς και τους συνδέσμους των μελετητών, πραγματοποιείται σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο για τον κατασκευαστικό κλάδο. Και επειδή αναφερόμαστε σε έναν κλάδο που απασχολεί 400 χιλιάδες εργαζόμενους και δημιουργεί, άμεσα και έμμεσα, το 20-25% του ΑΕΠ, ευνόητο είναι όταν αυτός αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα, να έχει πρόβλημα ολόκληρη η οικονομία της χώρας.

Θέλω να ελπίζω ότι όσα αναφέρθηκαν χτες και σήμερα κατά τις συνεδρίες που έγιναν θα οδηγήσουν στις αναγκαίες αλλαγές σε όλη την αλυσίδα της επιλογής, της μελέτης, της ανάθεσης και εκτέλεσης των έργων, που θα διασφαλίσουν τη διαφάνεια και θα προωθήσουν το στόχο για ποιοτικώς και οικονομικώς καλύτερα έργα. Ταυτόχρονα θα εξασφαλίσουν, μέσα από ξεκάθαρους όρους και προϋποθέσεις, τον συναγωνισμό σε επιχειρηματικό επίπεδο.

Ο ΣΑΤΕ, εδώ και καιρό, επιμένει στο θέμα της διαφάνειας και ειδικότερο στο θέμα της δημοσιότητας. Το θεωρεί «εκ των ων ουκ άνευ» στην κατεύθυνση εξυγίανσης και εύρυθμης λειτουργίας ενός τόσο σημαντικού τομέα της οικονομίας.

Και επιμένει επειδή – ως μέτρο – δεν κοστίζει, μπορεί να αποφασιστεί και εφαρμοστεί άμεσα και να επιτύχει δυο πολύ σημαντικούς στόχους: από τη μια να διασφαλίσει κάθε κυβέρνηση και κάθε άλλη δημόσια αρχή που αναθέτει έργα από τη σκιά των παράτυπων ή και παράνομων αποφάσεων. Από την άλλη να διαγράψει οριστικώς και αμετακλήτως τις κατηγορίες περί «νταβατζήδων» και όποιες άλλες παρεμφερείς εκτοξεύονται κατά καιρούς προς τον κατασκευαστικό κόσμο.

Η διαφάνεια – κατά την άποψή μας – εξασφαλίζεται δια της δημοσιότητας. Και η δημοσιότητα δια της πολιτικής βούλησης και μόνο. Όπως προείπα, αδαπάνως για το δημόσιο, αλλά σαφώς υπέρ του δημόσιου συμφέροντος.

Άλλωστε, η διαφάνεια αναφέρεται μονίμως στις διακηρύξεις όλων των κομμάτων, καθώς είναι ώριμη απαίτηση της κοινωνίας.

Επιπροσθέτως, είναι βέβαιο ότι θα διασφαλίσει την ομαλή εκτέλεση των δημοσίων έργων, αλλά και θα βελτιώσει την παραγωγικότητα ενός κλάδου με ιδιαίτερα βαρύνουσα σημασία στην οικονομία της χώρας.

Αξιοποιώντας τη σύγχρονη τεχνολογία, τις υφιστάμενες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και τα στοιχεία που σε μεγάλο βαθμό ήδη συλλέγονται από τις Υπηρεσίες αλλά χωρίς να γίνεται η αρχειοθέτηση και η επεξεργασία τους με ηλεκτρονικές μεθόδους είναι δυνατόν να υπηρετηθεί αμέσως ο στόχος της διαφάνειας.

Να γίνω συγκεκριμένος.

Ο ΣΑΤΕ ζητά να δημοσιοποιούνται μέσω ιστοσελίδας – προφανώς του ΥΠΕΧΩΔΕ ή του ΤΕΕ ή των Εργοληπτικών Οργανώσεων – όλα τα στοιχεία που έχουν σχέση με κάθε έργο του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα. Με δυο λόγια να δημοσιεύεται η πλήρης ταυτότητα του έργου, από τη φάση της μελέτης και δημοπράτησης, έως και την οριστική παραλαβή του από την αναθέτουσα αρχή.

Στο φάκελο αυτό θα καταγράφονται όλες οι ημερομηνίες, οι διεκδικητές του έργου, οι τυχόν ενστάσεις, ο ανάδοχος, τα οικονομικά στοιχεία του έργου και οι συμβάσεις, οι εκπώσεις, η χρηματοδοτική ροή, η εξόφληση λογαριασμών, η πρόοδος ή τυχόν καθυστερήσεις, οι παρατηρήσεις της υπηρεσίας, οι τυχόν συμπληρωματικές συμβάσεις και όλα τα άλλα στοιχεία, τα οποία θα συμπληρώνονται ανελλιπώς σε όλες τις φάσεις εκτέλεσης του έργου. Πρόκειται για στοιχεία που υπάρχουν – πολλά ήδη σε ηλεκτρονική μορφή, όπως π.χ. τα στοιχεία από το ΜΕΚ και το ΜΕΕΠ – δεν χρειάζεται να απασχοληθεί επιπλέον προσωπικό στις υπηρεσίες, ενώ η συγκέντρωσή τους υπό μια ενιαία ηλεκτρονική μορφή δίνει τη δυνατότητα σε οποιονδήποτε να έχει μια αυθεντική και ανά πάσα στιγμή ενημέρωση για την πορεία των έργων στη χώρα μας.

Με τον τρόπο αυτό, αφ' ενός μπορεί η κυβέρνηση, αλλά και κάθε ενδιαφερόμενος, να διαπιστώνει σε πια φάση και για ποιους λόγους «παγιδεύεται» κάθε έργο και άρα να γίνονται οι κατάλληλες νομοθετικές διορθωτικές ρυθμίσεις. Αλλά και να κρίνεται η αξιοπιστία κάθε υπηρεσίας που αναθέτει και εποπτεύει κάθε έργο, όπως, φυσικά, και η αξιοπιστία κάθε κατασκευαστή.

Μέσα από αυτή τη δημοσιότητα, σε μικρό βάθος χρόνου, θα ξεκαθαρίσει «η ήρα από το στάρι», θα περιοριστούν και εν τέλει θα εξαλειφτούν τα φαινόμενα παρατυπιών, ενώ από την άλλη όσοι αδυνατούν να φέρουν σε πέρας κάποιο έργο θα εγκαταλείψουν την αγορά υπέρ των ικανών.

Υπενθυμίζω ότι η δημοσιότητα όλων αυτών των στοιχείων προβλέπεται και από το κοινοτικό δίκαιο και από την ελληνική νομοθεσία, ενώ τα δεδομένα υφίστανται – όπως προανέφερα – και στην πλειοψηφία τους σε ηλεκτρονική μορφή. Άρα δεν χρειάζονται δαπάνες για τη δημιουργία ενός τέτοιου αρχείου ή άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις, απλώς μια απόφαση και μια εντολή ώστε να δημιουργηθεί το ενιαίο «παρατηρητήριο έργων» που θα εξασφαλίσει την κοινή απαίτηση για διαφάνεια στον κατασκευαστικό τομέα και κλάδο.

Τονίζω:

Πρώτον, ως πρακτική προβλέπεται από τη νομοθεσία και εν μέρει εφαρμόζεται σε ότι αφορά τα συγχρηματοδοτούμενα από κοινοτικά κονδύλια έργα.

Δεύτερον, τα στοιχεία υπάρχουν, εκείνο που λείπει έως σήμερα είναι η πολιτική βούληση για να εφαρμοστεί.

Τρίτον, από ένα τέτοιο σύστημα δεν θα πρέπει να λείπει κανένα έργο του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, ώστε να μην μένει καμιά σκιά για οποιοδήποτε έργο και οποιαδήποτε υπηρεσία, οργανισμό ή ανώνυμη εταιρεία του δημοσίου.

Τέταρτον, διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον και ταυτόχρονα γίνεται εφελκυστικό για το ξεκαθάρισμα ενός κλάδου που δέχεται διαρκώς τα τελευταία χρόνια επιθέσεις.

Πέμπτον και πολύ σημαντικό το αποδεικτικό δημοσιότητας θα πρέπει να είναι προαπαιτούμενο δικαιολογητικό για

- Την υπογραφή της σύμβασης ανάθεσης του έργου
- Την υπογραφή τυχόν συμπληρωματικών Συμβάσεων (Μεταβολή συμβατικού αντικειμένου)
- Την Παραλαβή του Έργου

Ο χρόνος καθυστέρησης της διαδικασίας ενημέρωσης του δελτίου ταυτότητας έργου είναι σίγουρο ότι θα είναι μετρήσιμος σε λεπτά της ώρας.

Στην συνέχεια παραθέτουμε υπόδειγμα Δελτίου Ταυτότητας Έργου σε αρχική μορφή το οποίο στην πορεία μπορεί να εμπλουτιστεί με πολύ περισσότερα στοιχεία.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΟΥ	
Τίτλος Έργου	
Σύντομη περιγραφή τεχνικού αντικειμένου	
Κύριος του Έργου	
Φορέας Έργου	
Διευθύνουσα Υπηρεσία	
Προϊσταμένη Αρχή	
Προϋπολογισμός	
Καλούμενες κατηγορίες και τάξεις ΜΕΕΠ	
Τρόπος επιλογής Αναδόχου (N 3669)	Ανοικτή Δημοπρασία (άρθρο 3 παρ. α)
	Δημοπρασία με προεπιλογή (άρθρο 3 παρ. β)
	Απευθείας Ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού επιχειρήσεων (άρθρο 3 παρ. γ)
Σύστημα υποβολής προσφορών (N 3669)	Ενιαίο ποσοστό έκπτωσης (άρθρο 5)
	Επιμέρους ποσοστά έκπτωσης (άρθρο 6)
	Ελεύθερη συμπλήρωση τιμολογίου (άρθρο 7)
	Μελέτη - Κατασκευή (άρθρο 8)
	Μειοδοσία στο ποσοστό οφέλους απολ. εργασιών (άρθρο 9)
	Αξιοποίηση ακινήτων με συντιπαροχή (άρθρο 10)
	Προσφορά που περιλαμβάνει άλλα ανταλλάγματα (άρθρο 11)
	Εκτέλεση ΔΕ με το σύστημα της αντιπαροχής (άρθρο 12)
Εναλλακτικές προσφορές (άρθρο 13)	
Ημερομηνία Διαγωνισμού	
Έκπτωση	
Ενστάσεις -ΠΔ 609/85	1ο Στάδιο Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
	2ο Στάδιο Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
	3ο Στάδιο Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
Προσφυγές Επιτροπής άρθρου 151	Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
Προσφυγή στα δικαστήρια (ΣΤΕ , Πρωτοδικεία)	Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
Έλεγχος -Αίτηση Ανάκλησης στο Ελεγκτικό Συνέδριο	Ημ/νία υποβολής Ημ/νία εκδίκασης.....
Ημερομηνία υπογραφής σύμβασης	
Στοιχεία Αναδόχου	
Συμβατικό τίμημα	
Ποσά συμπληρωματικών συμβάσεων	1η ΣΣΕ -
	2η ΣΣΕ -
Τελικό κόστος έργου	
Συμβατικός χρόνος περαίωσης	
Πραγματικός χρόνος περαίωσης	
Ημερομηνία προσωρινής παραλαβής	
Ημερομηνία οριστικής παραλαβής	

Φυσικά τα μέτρα για διαφάνεια δεν εξαντλούνται στο Δελτίο Ταυτότητας Έργου. Μπορούν και πρέπει να επεκταθούν και σε πολλούς άλλους τομείς.

Ενδεικτικά αναφέρω ορισμένους που θεωρούμε ότι η υιοθέτηση μέτρων δημοσιότητας και διαφάνειας είναι απαραίτητη, εύκολα υλοποιήσιμη και χωρίς καμία ουσιαστική δαπάνη για το Δημόσιο:

- Εκσυγχρονισμός του Μ.Ε.ΕΠ. με στόχο πολύ σύντομα το πτυχίο και η ενημερότητα να εκδίδεται ηλεκτρονικά, κατά το πρότυπο της φορολογικής ενημερότητας.
- Δημοσιότητα των χρηματοδοτήσεων και των ταμειακών ροών για όλα τα έργα.
- Δημοσιότητα των Πρακτικών Τεχνικών Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, κυρίως αυτών που εγκρίνουν ειδικούς όρους και ειδικά συστήματα δημοπράτησης.
- Δημοσίευση, επιτέλους, των κοστολογικών στοιχείων για τυπικά έργα (π.χ. ένας τύπος Δημοτικού Σχολείου, ένα χιλιόμετρο οδοποιίας, κλπ).

Καλούμε από το βήμα αυτό όλες τις Εργοληπτικές Οργανώσεις και το ΤΕΕ από κοινού να βοηθήσουν στη Δημοσιοποίηση των πρακτικών όλων των Οργάνων Διοίκησης που συμμετέχουν δια των εκπροσώπων τους.

Η πληροφόρηση πρέπει να γίνεται κτήμα όλων των ενδιαφερομένων και όχι να αποτελεί προνόμιο των εκπροσώπων στην άσκηση ενός ιδιαίτερα ανταγωνιστικού επαγγέλματος.

Κυρίες και Κύριοι,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σας υπενθυμίζω – και μ' αυτό θα κλείσω την παρέμβασή μου – ότι ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και εκ των στενών συνεργατών του υπουργού ΠΕΧΩΔΕ κ. Μητκίδης, κατά την ομιλία του σ' αυτή τη διημερίδα τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι από τις εργοληπτικές οργανώσεις ζητούνται «να επισημαίνονται τα

προβλήματα και να προτείνουν συγκεκριμένες, ορθολογικές και υλοποιήσιμες λύσεις. Το ΥΠΕΧΩΔΕ δεν είχε, ούτε έχει εμμονές, έχει καθήκον θεμελιώδες να υλοποιεί προτάσεις δίκαιες» είπε.

Θα προσθέσω: και προτάσεις άμεσα υλοποιήσιμες που δεν απαιτούν πρόσθετες δαπάνες, αλλά αντιθέτως είναι βέβαιο ότι θα εξοικονομήσουν δαπάνες.

Πάνω απ' όλα προτάσεις που θα διαλύσουν κάθε σκιά που βαρύνει στον τομέα των δημοσίων έργων και αξιοποιείται σε βάρος όλων των συντελεστών τους. Υπηρεσιών και εργοληπτών.

Η διαφάνεια δεν είναι λόγος κενός περιεχομένου, μια λέξη που μπορεί να εμπεριέχεται σε διακηρύξεις και να αναπαράγεται σε λόγους. Διαφάνεια είναι η δημοσιότητα και η δημοσιότητα στον τομέα μας μπορεί να εξασφαλίσει έργα ποιοτικώς καλύτερα, οικονομικότερα, ταχύτερα στην υλοποίησή τους και προπαντός μέσα από υγιείς κανόνες συναγωνισμού.

Ο ΣΑΤΕ είναι πεισμένος για όλα αυτά και γι' αυτό θα επιμείνει στην πρότασή του. Ελπίζω να μην χρειαστεί επί μακρόν.

Σας ευχαριστώ